

Επέτειος ανεξαρτησίας της Κύπρου, 1^η Οκτωβρίου 1960

*Νησί πικρό, νησί γλυκό, νησί τραγισμένο
κάνω τον πόνο σου να πω και προσκυνώ και μένω.
Εσύ της θάλασσας ρυθμός, ολάνθιστο κλωνάρι,
πώς σου μαδήσαν τ' άνθια σου διπλοί, τριπλοί βαρβάροι.*

Γιάννης Ρίτσος, «Υμνος και θρήνος για την Κύπρο»

Φέτος τιμούμε την πεντηκοστή όγδοη επέτειο της ανεξαρτησίας της Κύπρου. Την 1^η Οκτωβρίου του 1960, η χώρα μας αναγνωρίστηκε διεθνώς ως ανεξάρτητο, κυρίαρχο κράτος και εντάχθηκε στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών ως Κυπριακή Δημοκρατία. Η επίσημη ανακήρυξη έγινε στις 16 Αυγούστου 1960, αλλά αργότερα αποφασίστηκε ως Ημέρα της Κυπριακής Ανεξαρτησίας η 1^η Οκτωβρίου.

Για μια χώρα που είναι τόσο μικρή και που βρίσκεται εγκλωβισμένη σε μια τόσο κρίσιμη γεωστρατηγική περιοχή του πλανήτη, με τα συμφέροντα τρίτων να επηρεάζουν καταλυτικά τη μοίρα της, μια σύντομη αναδρομή στην ιστορία της επιβάλλεται.

Από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα πολλοί κατακτητές έχουν περάσει από τον τόπο μας: Φοίνικες, Αιγύπτιοι, Πέρσες, Σταυροφόροι, ιππότες Ναΐτες, Φράγκοι, Ενετοί, Τούρκοι, Άγγλοι... Ο κυπριακός λαός κατέκτησε την ανεξαρτησία του μέσα από σκληρούς, μακροχρόνιους, κοινωνικοπολιτικούς, αντιαποικιακούς αγώνες. Κατά την περίοδο 1955-59, οι αντιαποικιακοί αγώνες κατά των Άγγλων πήραν και τη μορφή ένοπλου αγώνα υπό την καθοδήγηση της ΕΟΚΑ, αφού οι Βρετανοί ως αποικιοκρατική δύναμη, αρνήθηκαν πεισματικά να παραχωρήσουν στον κυπριακό λαό το δικαίωμα στην αυτοδιάθεση, μετά την διενέργεια του Ενωτικού Δημοψηφίσματος του 1950. Για εξυπηρέτηση των στρατηγικών της συμφερόντων η Βρετανία εφάρμοσε τη γνωστή πολιτική του «διαίρει και βασιλεύει», υποσκάπτοντας τις σχέσεις μεταξύ Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων και υποδαυλίζοντας συγκρούσεις μεταξύ τους. Στην παγίδα αυτή της διαιρετικής πολιτικής δυστυχώς έπεσαν ακραίοι, εθνικιστικοί κύκλοι και από τις δυο κοινότητες της Κύπρου. Επιβλήθηκε στον κυπριακό λαό η λύση της ανεξαρτησίας με ένα δοτό σύνταγμα, το οποίο ήταν δυσλειτουργικό και περιείχε τα σπέρματα της διαίρεσης. Η υπό όρους ανεξαρτησία, έτσι όπως επιβλήθηκε εκβιαστικά και ερήμην της θέλησης του κυπριακού λαού, επισώρευσε από την αρχή μαύρα σύννεφα στον ορίζοντα του κυπριακού κράτους. Οι δικοινοτικές ταραχές του 1963-64 και η δικτατορία του 1967 στην Ελλάδα ήταν το προοίμιο της τραγωδίας του 1974 που έζησε η Κύπρος. Με τις συγκρούσεις του 1963-64, η Τουρκία και η τουρκοκυπριακή ηγεσία επέβαλαν την αποχώρηση της τουρκοκυπριακής κοινότητας από την κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας και τη διοίκηση του κράτους, καθώς και τον εγκλεισμό μεγάλου αριθμού Τουρκοκυπρίων σε θύλακες. Αυτή η εξέλιξη αποτέλεσε τον πρώτο πληθυσμιακό διαχωρισμό του λαού μας. Το εγκληματικό πραξικόπημα, στις 15 Ιουλίου 1974, έδωσε την από πολλού ζητούμενη αφορμή στην Τουρκία να εισβάλει στην Κύπρο για να υλοποιήσει τα διχοτομικά της σχέδια. Η τουρκική εισβολή, στις 20 Ιουλίου 1974, είναι αναμφισβήτητα η πιο μαύρη και τραγική σελίδα στην πολυτάραχη ιστορία της Κύπρου.

Με ακρωτηριασμένη την εδαφική ακεραιότητα της χώρας του και με τη συνεχή καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των ελευθεριών του από τον αδιάστακτο κατοχικό στρατό, ο κυπριακός λαός σήμερα, δεν τιμά μόνο τη μέρα της ανεξαρτησίας της χώρας του, αλλά τιμά και

όλους εκείνους που αγωνίστηκαν και θυσιάστηκαν για την ελευθερία της, τους ήρωες του Εθνικοαπελευθερωτικού Αγώνα του 1955-59 που θεμελίωσαν τη δημιουργία του Κυπριακού Κράτους, τιμά τους μαχητές και πεσόντες κατά την αντιμετώπιση της τουρκανταρσίας εναντίον του νόμιμου Κράτους του 1963-64, τιμά τους αγωνιστές της αντίστασης κατά του προδοτικού πραξικοπήματος του Ιουλίου του 1974 και όλους όσους όρθωσαν τα στήθη τους κατά της τουρκικής εισβολής που ακολούθησε.

Ωστόσο, παρά την τόσο μεγάλη, τραγική ανατροπή της πορείας του, ο κυπριακός λαός όχι μόνο κατόρθωσε να επιβιώσει, αλλά κατάφερε να ανακάμψει, απενίζοντας το μέλλον με αυτοπεποίθηση και αισιοδοξία. Παρά την ασύλληπτη καταστροφή που επέφερε η τουρκική εισβολή και την ημικατοχή, η Κυπριακή Δημοκρατία έχει να επιδείξει σημαντικά επιτεύγματα σε όλους τους τομείς. Χάρη στην εργατικότητα του, ο κυπριακός λαός κατάφερε να ανασυγκροτηθεί οικονομικά, πετυχαίνοντας ένα αξιοσημείωτο επίπεδο ανάπτυξης και ευημερίας. Στον πολιτικό τομέα πέτυχε να εμπεδώσει ένα δημοκρατικό σύστημα, που το χαρακτηρίζει ο δημοκρατικός διάλογος. Όλα αυτά τα χρόνια μετά την ανεξαρτησία, η ύπαρξη της Κυπριακής Δημοκρατίας, ως ανεξάρτητου και κυρίαρχου κράτους, ήταν ο θώρακας και η ασπίδα για την επιβίωση του λαού της. Από την αρχή της ανεξαρτησίας της η Κύπρος έγινε ισότιμο μέλος της διεθνούς κοινότητας, με κύρος πολλές φορές δυσανάλογα μεγάλο του μικρού της μεγέθους. Δραστήριο μέλος της Κοινοπολιτείας και του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, η Κύπρος δεν άργησε να πάρει τη θέση που της αναλογεί στο Συμβούλιο της Ευρώπης, υποδηλώνοντας την ευρωπαϊκή της ταυτότητα και προσανατολισμό. Μεγαλύτερη επιτυχία στη σύγχρονη ιστορία της η ένταξή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση από την 1η Μαΐου 2004, που την καθιστά ισότιμο μέλος της ευρωπαϊκής οικογένειας.

Μέσα σ' αυτή τη δύσκολη πορεία, πρωταρχικός και αμετάθετος στόχος τόσο του κυπριακού λαού, όσο και των εκάστοτε κυβερνώντων παραμένει η επίτευξη μιας συμφωνημένης και βιώσιμης λύσης του κυπριακού προβλήματος. Ένας έντιμος συμβιβασμός που να επιτρέπει σ' όλους τους πολίτες του νησιού, ανεξάρτητα από εθνική προέλευση, να επιβιώνουν στη γη των πατέρων τους, οικοδομώντας ένα ασφαλές και ειρηνικό μέλλον για τους ίδιους και τα παιδιά τους.

Έχουμε χρέος, παίρνοντας από τον ελληνικό μας πολιτισμό τις πιο λαμπρές του αξίες, που είναι η δημοκρατία, η ελευθερία, η δικαιοσύνη, να δείξουμε τον δρόμο στην Ευρώπη και στον κόσμο όλο, ότι οι αξίες και τα ανθρώπινα δικαιώματα, όπως διαμορφώθηκαν κατά τις μεγάλες στιγμές του Ελληνικού και του Ευρωπαϊκού Πολιτισμού, πρέπει επιτέλους να ισχύσουν και στην Κύπρο. Η Κυπριακή Δημοκρατία, απαλλαγμένη από κάθε λογής κατοχή και συμφέροντα, θα αποτελεί το μέλλον όλων των κατοίκων της.

Μαρία Αργυρίδου,
Φιλολόγος

